

Ալեքսանդր Ճատուրյան

Բնության գրկում

I

Սքանչելի՛ պատկեր: Կանաչ պարտիզում
Ո՛հ, ինչ ոգելից շարժումն է տիրում,
Ամեն ինչ ծաղկած, ամեն ինչ փթթած.
Նոր կյանք է շնչում: Եվ ես ներշնչված
Անխոս դիտում եմ այդ կախարդական
Կենդանությունը գեղագարդ գարնան:
Ահա՛ փրչում է գեփյուռ հովասուն,
Երգում է սոխակ, և նրա զգայուն,
Սիրալից ձայնը, կարծես թե մագնիս,
Դեպ ինքն է քարշում միտքս ու հոգիս...
Բայց միայն ես չեմ ակնապիշ այդպես
Լսում սոխակին: Ո՛չ, ամբողջ պարտեզ
Կախարդված նորա երգից ոգեշունչ,
Լսում է նորան, լսում անմոռնչ...

II

Ահա ժպտում է և՛ ծաղիկների
Վսեն թագուհին վարդը նագելի,
Եվ նորա դեմքին չքնաղ, սիրալիր

Կարծես կարդում եմ. «Պատանի՛, նայի՛ր,
Այն իմ ժրպիտն է, ժրպիտ կուսական
Ոգի ներշնչել երգչին բընության.
Այն իմ հայացքն է՝ անարա՛տ, պայծառ,
Որին նա վառված՝ ձոնում է քընար»:
Նայում եմ շուրջըս ա՛ջ, ձա՛խ, ե՛տ, առա՛ջ
Ճոճում են ծառեր, ծփում է կանաչ.
Եվ մանիշակը հեզ, կապուտաչիկ
Ժպտում է թաքուն: Բացվել է հասմիկ:
Բացվել են դալար ծաղկալից թփեր
Եվ շուրջ տարածել հովասուն ստվեր:

III

Անվե՛րջ տեսարան... Առաջ եմ գընում,
Եվ որքան առաջ, նույնքան իմ սրտում
Բոցավառվում են սրբազան կայծեր...
Ես աղոթում եմ... և հոգույս լարեր
Ազատ հնչելով՝ մեծ բարերարին
Փառաբանում են երգով սրտագին...
Բայց ահա ինձ հետ և՛ օդապաց
Երգում են թռչունք: Նայեցեք նորանց,
Տեսեք որպիսի՛ անխարդախ սիրով
Եվ քաղցրահնչուն մեղեդիներով
Նույնպես օրհնում են արարչի անուն.
Եվ երկնքիցը հավետ վառվոռն
Լուստ աղբյուրը սփռելով շողեր,
Ոսկեգօծում է այդ դյութիչ պատկեր:

IV

Հրճվում է հոգիս... Բայց, ավա՛ղ, հանկարծ
Տխրության ամպեր իրար կուտակված՝
Ծածկում են աչքիցս այդ անպատմելի
Սրբազան պատկեր պարզևն արարչի.
Ծանր զգացմունք է պաշարում հոգիս,
Այլ պատկերներ են նկարվում աչքիս...
Մինչդեռ բռնության լայնարձակ գրկում
Փոխադարձ սուրբ սեր և կյանք է եռում,
Մարդկային կյանքը... օ՛, արարի՛չ տեր,
Որպիսի՞ տխուր, դառն հակապատկեր...
Բռնություն, կապա՛նք, ո՛խ դժոխային
Ճնշում, խեղդում են կյանքը մարդկային...
Եվ ո՞ւր է անկյուն այս չար աշխարհում,
Ուր թույլն, անգործ չի հարստահարվում...

1888, 5 ապրիլի

*

(Օր. Սոֆիա Դ.-ին)

Միրավառ սոխակն յուր անուշ երգով
Մեր էր ներշնչում դեռաբույս վարդին.
Միրահար երգիչն յուր անկեղծ քնարով
Մեր էր նվիրում մատաղհաս կուսին:

Եկավ վառ գարուն և վարդը ծաղկեց,
Նորա ջերմ սիրով հագեցավ սոխակ.
Անցա՛ն տարիներ... և կույսը փթթեց,
Բայց երգչի սերը մընաց անպրսակ...

1888, 15 ապրիլի